

Ləkaləkatə nga Yakubu

Nəhəpaanə

¹ Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka ənji nga Əntanƒə patə ənə yiidəgi taa dama patə aasəkə duuniya. Daciiki Yakubu shigi ləkaləkatəna. Ma nya, əndə slənə nga Əntanƒə da nga Slandanə Yeesu *Aləmasiihu nə nyi. Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə patə. *

Vii goonɡa da shii rəɡwa nga ɗa tə uushi

² Ndzəkəŋushi'inəkya, taa guci patə lii cibənyinə kama kama tuunə, zhi'weemə ka ci ka sə nga moodasəka. ³ Acii kə shii unə, mada kə təbətə cibəkii tə vii goonɡa goonə, ma sətə na uudə ba'akii, kəŋaanənə ndihə ndihə də ŋgeerənə. ⁴ Dzəmə aakəŋwa də kəŋaanənə ndihə ndihə də ŋgeerənə, koonə shii ndzaanə ka ənji goonɡa, yadə idəpaa uushi ashuunə, waatoo taa ŋgutə ŋunyi uushi patə, tə'i ashuunə.

⁵ Mada kə ətee əndə'i əndə goonə ka shii rəɡwa nga ɗatə uushi, wa ca kədii acii Əntanƒə, ka upaanə nə ci əsə. Acii ma Əntanƒə, fitə nə ciinəkii taa ka wu patə, ca vii ka taa wu tə sətə kədii ci yadə ɗavə uushi a ədzəməkii. ⁶ Amma, ma əndə a kədii uushi acii Əntanƒə, wa ca shii

---

* **1:1** 1.1 Yakubu: Mat. 13.55; Slənə 12.17; 15.13; 21.18; 1 Koor. 15.7; Gal. 1.19; 2.9; 1 Piita 1.1. **1:2** 1.2-3 Rooma 5.3-5; 1 Piita 1.6-7. **1:5** 1.5 Waɓ. 2.6.

oo'i, ka viinē nē ci ka ci tantanyinē. Ga ca hiima oo'i, mbu'u pooshi Ɖntanjfē ka viinē ka ci. Acii ma Ɖndētē ca hiima ha'ē, makē ma'inē nē ci Ɖtē ci mēdfē a gwazee, taa aa dama patē ca palē.

7-8 Ma tsarē n̄ga Ɖndētē ca dzētē aakēn̄wa, ca Ɖnyatē aa ba'a, matagimē ci hatē kēn̄aanē ci, ga ca ka nē n̄ga upaa uushi accii Slandana.

Maagha da Ɖndē gēna

⁹ Mad̄a tē'i maagha Ɖndē nē'unē, wa ca d̄a moodasəkē dē pwapootē d̄ii Ɖntanjfē ka ci.

¹⁰ Ma Ɖndē gēna Ɖndē nē'unē Ɖsē, mad̄a kē galee Ɖntanjfē ka mēgherēvēnaakii taa gēnaakii, wa ca d̄a moodasēka, accii kadē nii kēya kulagi makē gudēzē n̄ga kuzēna. ¹¹ Makē sētē ci gudēzē a naa'ugi, ca yīibēgi maa kē b̄irē uusēra iza'u, pooshi ma'ē dagwa dagwaanaakii, ha'ē nē Ɖndē gēna a Ɖntēgi Ɖsē saa'itē ci agi alē gēna.

Uushi'iitē ca tēbētē Ɖnda da Ɖtē ca isēkwa Ɖnda

¹² Ɖndē barēkaanē nē Ɖndētē kēn̄aanē ndihē ndihē saa'itē lii n̄gērā'wē tē ci. Accii mad̄a kē kēn̄aanē ci dē n̄geerēnē agi tēbēt̄sa, ka viinē nē Ɖntanjfē ka ci shikwa, waatoo Ɖpinē Ɖtē d̄ii ci alēkawalēkii n̄ga viinē ka Ɖnjitē ca uudē tē ci.

¹³ Taa wu patē ca moo d̄a b̄waya uushi, ga ca ba oo'i, Ɖntanjfē ca isēkwa tē ci ka d̄anē ha'ē. Accii pooshi uushi ca tsēku tē Ɖntanjfē, paa ci ka tsēkunē taa tē wu ka d̄a b̄waya uushi Ɖsē.

1:6 1.6 5.13; Mat. 7.7; 21.21-22; Af. 4.14.   **1:9** 1.9 2.5.   **1:10** 1.10-11 Ayb. 14.2; Jab. 90.5-6; Isaa. 40.6-8.   **1:10** 1.10 5.1.   **1:12** 1.12 5.11; 1 Koor. 9.24-25.   **1:13** 1.13 Waḅ. 19.3; 1 Koor. 10.13.

¹⁴ Amma, taa wu patə isəkuyi uushi tə ci, bwaya hiimaakii isəkuyi tə ci kaa ca ɗa bwaya uushi, ca kulapaa də ci. ¹⁵ Maɗa kə girə bwaya hiima, ka kiranə nə ci 'waslyakəənə. 'Waslyakəənə əsə, maa kə girə ci, ci ca kira wa.

¹⁶ Kadashinyinaakya, goona ha'u də noonə na!

¹⁷ Acii ma ɲunyi uushi da ɲunyi viinə, dadagyə daciai Əntanɟə ca shi. Ci ɗii uusəra da ləgidə da tikisanyinə. Ma Əntanɟə, paa ci ka zhi'inə makə uushi'iitsa, ka əndə'i saa'i təkunə, ka əndə'i saa'i mabərəha.

¹⁸ Kə vii ci kaamə əpinə daga Habara ɲga goonɲa, makə sətə kadeesəkə ka ci, kaama shii ndzaanə da məghərəvənə palee ka hara uushi'iitə tagii ci.

Fa wabənə ɲga Əntanɟə da slənəginə

¹⁹ Kadashinyinaakya, fatəmə ka nya ba koonə. Taa wu patə, wa ca kapaa liminəkii ka fatə uushi, ga ca kwasə ka wabənə, ga ca bəzə səkə pii pii əsə.

²⁰ Acii, ma əndətə bəzhi səkəkii, paa ci ka mbee ka slənətə sətə kadeesəkə ka Əntanɟə.

²¹ Acii ha'ə, ɲgərəgimə patənə ɲga 'waslyakəənə goonə, una kagi, una bwasee ka ɗa bwaya uushi'inə ma'ə. Una banee ka noonə nə akəɲwacii Əntanɟə, una luu wabəətə kavə ci aasəkə ədzəmuunə. Wabənəkii əsə ca mbee ka luupaanə tuunə.

²² Goona ndzaa ka ha'u də noonə nə ka fa wabənaakii tanə, amma, ma ɗanuuna,

---

1:14 1.14-15 Rooma 6.19-21; 7.7-10; 1 Yooh. 2.16-17. **1:17** 1.17 'Wat. 1.14-18; Mat. 7.11. **1:18** 1.18 Yooh. 1.13; Rooma 8.19-23; 1 Piita 1.23. **1:19** 1.19 3.2; Waɓ. 15.1; Ə.Waaz. 7.8-9. **1:21** 1.21 Kwal. 3.8; 1 Piita 2.1.

slənətəgimə! ²³ Acii, ma əndətə ca fa wabənəkii, amma paa ci agi slənətəginə, pooshi uushi təkəe ka ci da əndətə ca tsaamə naakii nə asəkə dyarugala. ²⁴ Maa kə tsaamətə ci naakii na, ca palə, shiku ha'ə kə ənyi ka zaanənə ka ci taa iitə nə ci. ²⁵ Amma, ma əndətə ca kavə nəkii ka fa malaaba wabəətə ca vii dimwaanə ka ənja, ca kavə nəkii ka fatənə yadə zaanənə ka ci, ca slənətəgi ŋga'ə əsə, ma əndətsa, ka ci dənə Əntanƒə barəkaanə agi slənaakii.

²⁶ Maa kə ŋgərə əndə naakii nə makə agi nə'utənə nə ci tə Əntanƒə ŋga'ə, amma paa ci agi kəsəpaa ganakii, naakii nə cii kəya ha'ugi, uushi zabə nə diinaakii əsə. ²⁷ Ma nə'u diina ətə kadəesəkə ka Əntanƒə Dəsənaamə, hakila ŋuzhikinə da hakila mooryafinə agi ŋgərə'watii da ətsətə na acii ga məza uushi'inə ŋga duuniya a kagərə əndə aagi 'waslyakəənə.

2

Mbərə mbərə nə patənə ŋga ənji akəŋwacii Əntanƒə

¹ Ndzəkəŋushi'inəkya, makə kə vii unə gooŋga ka Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu Əndə məghərəvənə, goona baarii kama kamaanə ahada ənja. ² Baamə tə'i əndə gəna dzəgərə ka hatə dzatuunə də na. Kə kyaala ci kəjeerənə

1:22 1.22 2.17; Mat. 7.24,26; Rooma 2.13. **1:25** 1.25 2.12,24; Jab. 19.8; Yooh. 13.17; Rooma 8.2; Gal. 6.2. **1:26** 1.26 3.2,10; Jab. 34.14; 141.3. **1:27** 1.27 Jab. 10.14,18; Isaa. 1.17; Mat. 25.35-36. **2:1** 2.1 2.1-9; Dzək. 1.17; 10.17; 16.19; 2 Meem. 19.7; Ayb. 34.19; Jab. 82.2; Waḥ. 24.23; Mat. 5.45; Slənə 10.34; Rooma 2.11; 10.12; Gal. 2.6; Af. 6.9; Kwal. 3.25; 1 Piita 1.17.

dagwakii, ca ngavə tuutəya nga mandalə kwaba aaciikii. Maagha a dzəgərə naakii əsə; iirə kəjeerənə nəndə ashikii tanə. ³ Wata una dūunətə tə əndətə kyaala nūnyi kəjeerənə, una ba ka ci, “Pyalyagi aa hanə, wiinə nūnyi ha nga ndzaanə.” Ma maaghatə əsə, una ba ka ci, “Kəjaanə gadəvə!” taa “Shiwa, nda ndzaanə ganə atsaə səfəki!” ⁴ Mada kə dīi unə ha'ə, kə baarii unə kama kamaanə ahadoonə, pooshi unə slənyi də nūnyi hiima.

⁵ Kadashinyinaakya, fatəmə kaa nya ba koonə: kə ta'i Əntanfə maaghiinə nga duuniyanə kaa təya ndzaa ka ənji gəna dāgi vii goŋgatii, təya ndzaanə agi nwanuunə ətə dīi ci aləkawaləkii ka ənjitə ca uudə tə ci. ⁶ Amma una ngərə, una bərapaa maaghiinə. Mashiimuunə oo'i, ənji gəna ca cibee koonə, təya kərə tuunə aakəŋwacii gəŋwanə kwa? ⁷ Tii nə ənjitə ca wabə bwaya uushi'inə agyanə nūnyi ləmə nga Yeesu, waatoo, ləmətə ikə Əntanfə koonə.

⁸ Kə shii unə maduunə wabənə nga Əntanfə ətə palee, makə sətə dīi manaahəkii asəkə malaaba ləkələkətə, waatoo, “Uuduu tə əndətə abiiku makə sətə cii kwa uudə naaku na”. Mada kə nə'utuunə ha'ə, nga'ə dīi unə. ⁹ Amma, mada kə baarii unə kama kamaanə ahada ənja, kə dīi unə 'waslyakəənə, kə kəshi gəŋwanə nga *bariya tuunə, acii kə tanəgyuunə bariya. ¹⁰ Acii taa wu nə'utə bariyanyinə patə, amma kə tanəgi ci rəŋwə agikii, kə tanəgi ci patə ətsa.

2:5 2.5 1.9; Luka 6.20-21; 1 Koor. 1.26-28; Səniinə 2.9. **2:8** 2.8
Leew. 19.18; Mat. 22.39; Rooma 13.9. **2:9** 2.9 2.1.

¹¹ Əntaɲfə bii, “Ga ha aləhiinə.” Ci bii əsə, “Ga ha bələ ənda.” Acii ha'ə, madfa kə bəli hə ənda, kə taɲəgi hə bariya ɲga Əntaɲfə, taa ɲgahi ma'aləmə hə hiinə. ¹² Wa wabənə goonə da slənə goonə a ndzaanə makə ɲga əɲjitə nə Əntaɲfə a la ka tii gəɲwanə də bariya, waatoo də wabəətə ca vii kaamə dimwaanə. ¹³ Acii ma əɲjitə pooshi ka nee ka təgunuunə ɲga hara əɲji, pooshi Əntaɲfə na nee ka təgunuunatii. Amma, ma əndətə nee ka təgunuunə ɲga ənda, kadə nii kəya jaala saa'i ɲga la gəɲwanə.

Vii gooɲga ka Yeesu da slənətənə

¹⁴ Ndzəkəɲushi'ina, yaci kə bii əndə oo'i, “Tə'i nyi da vii gooɲga”, amma pooshi slənaakii baarii oo'i, tə'i ci da vii gooɲga, mi saɲə nə bwatyakəya? Ka luupaanə nə tsarə ɲga vii gooɲgat sə tə ci nii? ¹⁵ Baamə tə'i hara əɲji nə'unə, taa ɲguyirənə taa makinə, kə ətee tii ka sə ɲga umbee də purəkinə, pooshi sə ɲga kavənə aa matii əsə. ¹⁶ Wata əndə'i əndə agyuunə a ba ka tii, “Wa Əntaɲfə a kərə tuunə jamə, ca vii koonə sə ɲga umbee də purəkinə da sə ɲga kavənə aa moonə.” Madfa maviimə ci ka tii uushi'iitsa, mi nə bwatya ɲga banaakii ka tii ha'a? ¹⁷ Ha'ə nə vii gooɲga əsə. Maa kə bii əndə'i əndə də bamakii tanə oo'i, “Tə'i nyi da vii gooɲga”, madfa paa ci slənətə sətə bii Əntaɲfə, uushi zabə nə vii gooɲgaakii.

2:10 2.10 Mat. 5.19; Gal. 3.10; 5.3.   **2:11** 2.11 Shig. 20.13-14.
2:12 2.12 1.25.   **2:13** 2.13 Mat. 5.7; 7.1; 18.32-35.   **2:14** 2.14 Mat. 7.21; 1 Yooħ. 3.17.   **2:15** 2.15 Mat. 25.35-36.   **2:17** 2.17 Gal. 5.6,16,22-24; 1 Yooħ. 3.18.

18 Mbu'u ka banə nə əndə'i əndə oo'i, "Tə'i əndə'i əndə da vii goonḡa. Əndə'i əndə əsə, slənənə nə naakii." Yoo, ka banə nə nyi ka ci, "Baarii ka nyi taa iitə ndzaanə əndə da vii goonḡa yadə slənətəginə. Ma nyi əsə, ka baariinə nə nyi ka hə vii goonḡaaki dagi slənaaki." 19 Kə luuvə hə oo'i, rəḡwə nə Əntaḡfə kwa? Maa kə luuvə hə, kə dīi hə ḡga'ə. Ginaajinyinə maa, kə luuvə tii, shishinətii a udzə acii ḡḡwalənə əsə. *

20 Ya hə maba, paa hə ka moonə ha shii oo'i, ma vii goonḡa yadə slənətəginə, kə ndzaa ci ka uushi zabə kwa? 21 Də mi saḡə ndzaa dzədzəshi'inaamə Ibərahiima ka əndə goonḡa akəḡwacii Əntaḡfwa? Ma ndzaa ci ka əndə goonḡa, dagi slənaakii saa'itə kirə ci tə uuzənaakii Isiyaaku ka dfa də sataka ka Əntaḡfə.

22 Paa ha nee kwa? Ka ha rəḡwə slənyi vii goonḡaakii da slənaakii. Dagi slənaakii ndzaa vii goonḡaakii ka tantanyinə. 23 Kə dīi makə sətə dīi manaahəkii asəkə malaaba ləkələkatə oo'i, "Kə vii Ibərahiima goonḡa ka Əntaḡfə. Putə ḡga vii goonḡaakii əsə ḡgirə Əntaḡfə tə ci ka əndə goonḡa", ca 'wa tə ci guvakii. 24 Kə nee unə dīi, ma slənə ḡga ənda, ci ca kavə əndə ka ndzaanə ka əndə goonḡa akəḡwacii Əntaḡfə, əntaa wata vii goonḡaakii tanə.

25 Ha'ə nə Rahabə əsə, badawa ḡga minə. Putə ḡga slənətə ndzaa ki ka əndə goonḡa akəḡwacii

---

* **2:19** 2.19 Dzək. 6.4; ginaajinyinə: Mat. 8.29; Mar. 1.24. **2:21** 2.21 'Wat. 22.9,12; Rooma 4.1-5,13-16,19-22; Ibər. 11.17. **2:23** 2.23 'Wat. 15.6; 2 Haba. 20.7; Rooma 4.3.

Əntanǝfə. Waatoo, kə liwə ki tə ənjitə sləkee ənji Isərayiila, kya baarii ka tii əndə'i rəgwa ɲga palənə satii acii ga ənjə a puli də tii.

²⁶ Makə sətə d̄ii shishinə ɲga ənda, əpinə kə dzəgi a makii, ha'ə nə vii goonɲa yadə sləna: pooshi nafakii.

3

Slənə ɲga gana

¹ Ndzəkəɲushi'inəkya, ga ənji laɲə ahadoonə a moo ndzaanə ka ənji dzəgunənə ka ənja, makə kə shii unə, ma inə ənji dzəgunənə ka ənja, kadə nə gəɲwanə geenə a palee ka ɲga hara ənji də iza'unə. ² Acii amə patə, agi puu'unə naamə laɲə. Ma əndətə pooshi ka pu'unə agi wabənaakii, ci nə matakədfəkədfə ənda, ka mbeenə nə ci ka ətsətə naakii nə əsə taa ka ɲgutə rəgwa patə. ³ Kə shii amə, agi ɲgaanɲavənə naamə riidzama aa ma təhinə kaa təya fa taamə. Də ha'ə caama mbee ka kərənə tə tii ka rəgwatə mwayi amə patə. ⁴ Buurətəmə agyanə madiigərə kumbawalənyinə əsə. Taa ɲgahi madiigərəkii nə tii ka shaɲə, mandalə mədə ca dza tə tii əsə, amma patə da ha'ə də uundzə kada ci əndə gwazənə a kərə tə kumbawaləkii ka hatə mwayi ci ca dzə. ⁵ Ha'ə nə gana ɲga əndə shiɲkinə əsə. Taa ɲgahi d̄ii fidyasə, amma tə'i ci da baawəfa laɲə.

Buurətəmə agyanə bwanənə ɲga bilinə. Amma ndzanənə ka uundzə gana ɲga gunə cii

2:25 2.25 Jasə. 6.17; Mat. 1.5; Ibər. 11.31. **2:26** 2.26 2.17,20.

3:2 3.2-10 Jab. 141.3; Waḑ. 10.19. **3:2** 3.2 1.26. **3:3** 3.3 Jab. 32.9.

køya ətsagi kwarəma'ə! ⁶ Acii ha'ə, ma gana, makə gunə nə ci ashaamə. Ci ca kavə əndə ka də taa ngutə tsarə nga bwaya bwayaanə. Ci ca saawee ka patənə nga shishinə, ca saawee ka patənə nga ndzaanə nga əndə əsə ganə asəkə duuniya. Dacii *Seetanə ci baawəda nga gana a shigi. ⁷ Ka mbeenə nə əndə shinjkinə ka

dzalə taa ngutə tsarə nga dabanyinə, waatoo, daba nga bilinə, da əginyinə, da ətə ca ələ anə mbuurə səkətii da hərəfinə. Kə dzalətə ci əsə.

⁸ Amma, ma gana, pooshi əndə shinjkinə ca mbee ka dzalətənə tə ci! Ma ca, bwaya uushi nə ci, paa ci ka luuvə ndzaanə kəda'ə. Makə nguma nə ci ətə ca bələgi ənda. ⁹ Də ci caama dəla də Slandanaamə Dəsənaamə. Də ci əsə caama dzaana ənja, taa ngahi kə ghənyi Əntanjə tə tii kaa təya pusha tə ci. ¹⁰ Də matə rəjwə ha'ə ci ənjə a dələgi də Əntanjə, də ci ci ənjə a dzaanagi də ənji əsə. Ndzəkəjushi'ina, ma ətsa, madzəmə! ¹¹ Pooshi njunyi ma'inə da mazənə ma'inə ka kiwanə ka gu'u rəjwə.

¹² Pooshi ənfwə uudəvə ka poo janwa, pooshi ənfwə dədəmə ka poo uudəvə əsə. Ha'ə nə gu'u ətə ci mazənə ma'inə a kiwa davə əsə, pooshi ənji ka upaa njunyi ma'inə davə.

Shiinə ətə ca shi dacii Əntanjə

¹³ Tə'i əndə hiima da shiinə ahadoonə kwa? Mada tə'i, wa ndzaanaakii a baarii shiinaakii, waatoo, wa ca də njunyi sləna, ca hətəpaa naakii nə akəjwacii ənja, makə dīi ci tə'i ci da

---

3:6 3.6 Waḡ. 10.19; Mat. 15.11,18-19. **3:7** 3.7 'Wat. 9.2. **3:8** 3.8 Jab. 140.4; Rooma 3.13; Af. 4.29. **3:9** 3.9 'Wat. 1.26-27. **3:12** 3.12 Mat. 7.16.

shiinē. ¹⁴ Amma, mada tē'i unē da mēza sērēha, una uufē noonē na, madēbēmē una duunētē noonē na, una ngədēgi goonja dē jirakēnē.

¹⁵ Ma tsarē nga shiitsa, əntaa tsarē ətē ca jima dadagyē, amma nga *duuniya, nga uufənē nga ədzəma, da nga Seetanē əsə. ¹⁶ Ma hatē ndzaa sērēha da ghatē uufənē ka əndə'i ənda, davē nē mabizhinē da taa ngutē tsarē nga bwaya bwayaanē.

¹⁷ Amma, ma əndətē da shiinē ətē jima dadagyē, macaməkii nē ci, ka kiranē nē ci jamənē ka ənja, ca ndzaa da hanjala da waawa'anē, ka nēhənē nē ci tēgunuunē nga hara ənja, ca dfa njunyi slənē taa guci patē, paa ci ka baarii kama kamaanē ahada ənja, paa ci ka isəkwa ənji əsə. ¹⁸ Ma ənjitē da mabanee ma'yanē, ətē ca kira jamənē aahada ənji əsə, ka upaanē nē tii ndzaanē dē rəgwakii. Ma ndzaanē dē rəgwakii, kē ndzaa ci makē cifanē ətē ci əndē a upaa agi sətē ləgii ci.

4

*Goona d'a guvaanə da *duuniya*

¹ Mi saņə ca kyaara mbəəzənē da mabizhinē aahadoona? Ətsə patē, moo uushi'inē kama kama a ədzəmuunē ca kyaara ətsa. ² Kē mwayi unē upaa uushi'inē, amma pooshi unē ka upaa sətē mwayi unē. Acii ha'ə, una bələ ənja. Kē mwayi unē uushi'inē ka shaņə, amma pooshi

---

3:13 3.13 Rooma 12.16.   **3:14** 3.14 1 Koor. 3.1-3; Gal. 5.20-6.4.
3:15 3.15 1.5,17.   **3:17** 3.17 Mat. 5.48; 1 Koor. 13.4-7; Gal. 5.22-23; Fil. 1.9-11.   **3:18** 3.18 Mat. 5.9.   **4:1** 4.1 Rooma 7.5; 1 Piita 2.11.

unə ka upaanə. Acii ha'ə, una dfa mabizhinə, una pa. Maguŋweemə unə ka sətə mwayi unə, acii pooshi unə kədii acii Əntaŋfə kaa ca vii koonə.

³ Taa kə kədii unə, pooshi unə ka guŋweenə, acii də məza ədzəmə cuuna kədii. Waatoo, ma cuuna kədii uushi'ina, koona zamagi ka rəgwatə kadeesəkə koonə. ⁴ Unə ənji ghatə gooŋga!

Mashiimuunə oo'i, ma dfa guvaanə da duuniya, dfa mbiinə ka Əntaŋfə kwa? Taa wu patə ca moo dfa guvaanə da duuniya, kə kavə ci naakii nə ka dfa mbiinə da Əntaŋfə. ⁵ Shiimə oo'i, tə'i gooŋga agi sətə bii malaaba ləkaləkətə; kə bii ci,

“Ma Malaaba Ma'yanə ənə kavə Əntaŋfə aasəkə ədzəmaamə, agi ətsənə nə ci taamə ka shaŋə.”

⁶ Amma kə dfi Əntaŋfə kaamə pwapoonə laŋə kaamə shii ndzaanə malaabakii. Aciikii bii malaaba ləkaləkətə oo'i,

“Agi dfanə nə Əntaŋfə mbiinə da ənjitə ca duunətə natii na.

Ma ənjitə ca banee ka nətii akəŋwaciikii əsə, agi dfanə nə ci ka tii pwapoonə.”

⁷ Acii ha'ə, viimə noonə nə ka Əntaŋfə, una kəŋaanə ndihə ndihə agi kaareenə ka *Seetanə.

Mada kə dfi unə ha'ə, ka huyinə nə ci acii unə. ⁸ Əncahamə aabii Əntaŋfə, ci maa, ka əncahanə nə ci aabii unə. Unə ma'waslyakə ənja, fə'yagimə ciinuunə agi 'waslyakəənə! Unə ənjitsə pooshi kəŋee ka ədzəmuunə ka ha rəŋwə əsə, laabagimə ədzəmuunə! ⁹ Damə

4:2 4.2 1 Yooh. 3.16. **4:4** 4.4 Mat. 6.24; Yooh. 15.18-19; 1 Yooh. 2.15. **4:6** 4.6 4.10; Waḅ. 3.34; Mat. 23.12; 1 Piita 5.5.

4:7 4.7 Af. 6.12; 1 Piita 5.8-9. **4:8** 4.8 Jab. 18.21,25; Isaa. 1.16; Zak. 1.2-3; Mal. 3.6-7.

mabəzəsəkə putə ɲga 'waslyakəənə goonə, una tuu, una ɲgəərə ma əsə. Goona ɲusə ma'ə, amma, tuumə. Wa moodasəkə goonə a ndzaa ka mabətəsəka. ¹⁰ Həətəpaamə noonə nə akəɲwacii Slandana. Ma ci boo, ka dʉunətənə nə ci tuunə.

Wabənə məzakii agyanə ənda

¹¹ Ndzəkəɲushi'inəkya, goona wabə məzakii agyanə taa wu ahadoonə. Madfa kə wabi əndə bwaya uushi'inə agyanə ndzəkəɲuci, taa ca lagi gəɲwanə aanəkii, ci baarii oo'i, kə wabi ci bwayakii agyanə *bariya, ca ushapaa bariya əsə. Madfa kə ushapaa hə bariya, kə ndzaa ci ətsa əntaa əndə nə'u bariya nə hə ma'ə, amma kə ndzaa hə ka əndə ushapaanə. ¹² Əntaɲfə daanəkii nə əndə vii bariya. Ci daanəkii nə əndə la gəɲwanə əsə. Ci daanəkii nə əndə da baawəda ɲga luupaanə da zamagi də ənja. Ya ha, wu nə hə saɲə bahə la gəɲwanə agyanə əndə makə ha?

Ənji dfa firiinə, goona takəɲwa ka Əntaɲfə!

¹³ Unə ənə ca ba oo'i, "Taa ənshinə, taa doorə, ka madənə niinə, ina dzə aa hatə aa vərə ha'ə. Davə niina fəzha ka dfa firiinə, ina upaa kwaba laɲə", wunəpaamə limuunə kaa nya ba koonə!

¹⁴ Mashiiimuunə pukyanə ɲga ha doorə. Waatoo, ma əpinə goonə, rakə da makiirənə ətə ca shigi, əndzə'i ca ənə ka rarə'iginə. ¹⁵ Amma, ma

---

4:9 4.9 Luka 6.25. **4:10** 4.10 4.6; 1 Piita 5.6. **4:11** 4.11 Jab. 10.15; 1 Piita 2.1. **4:12** 4.12 Rooma 14.4; 1 Koor. 4.5. **4:13** 4.13-14 Wab. 27.1; Luka 12.18-20. **4:14** 4.14 Ayb. 7.9-10; Jab. 39.6.

dəbee una ba, “Maa kə uu'i Əntanƒə, kə kirə ci əpinə gaamə əsə, ka ɗanə naamə ha'ə ha'ə.”

¹⁶ Amma, makə maɗamuunə ha'ə, ma tsarə nga ətsə patə, pooshi nga'ə, acii kə haɗətuunə noonə nə da wabənə goonə.

¹⁷ Maɗa kə shii əndə sətə dəbee ca slənə, amma paa ci ka slənətənə ha'ə, 'waslyakəənə ɗii ci.

5

Wabənə ka ənji gəna

¹ Yoo, maatiinə ənji gəna? Fatəmə kaa nya ba koonə! Tuumə, una kaala vurənə putə nga mabəzəsəkə ətə na kulyaanə koonə. ² Uushi'iitə upaa unə patə, kə bəsləgi, kə adəgi məbərə kəjeerənə goonə əsə. ³ Kə adəgi magənazə kwaba goonə. Magənazəkii ca baarii oo'i, makə sətə adəgi ci kwaba goonə, ha'ə nə gəɗwanə a adəgi shishinuunə makə gunə. Taa ngahi kə dzatəgyuunə də gəna, amma agi muudinə nga saa'i dzatəgyuunə. ⁴ Wiitsə ma ənjitə ca slənə koonə cifanə asəkə rə, pooshi unə ki'i ka tii shikwatii. Famə ngəərə matii. Kə mbu'i tuunə nga ənjitsə aa limə Slandana, Nwanjwə agyanə patənə nga uushi'inə. ⁵ Kə agyuunə nwanjuunə goonə agi duuniya, una ɗa sətə kadeesəkə koonə. Kə səbərətuunə noonə nə ka saa'itə nə Əntanƒə a ɗa koonə gəɗwanə, makə sətə ci ənjə

4:15 4.15 Slənə 18.21; Rooma 1.10; 1 Koor. 4.19; 16.7. **4:16** 4.16 1 Tim. 6.17; 1 Yooh. 2.16. **4:17** 4.17 Luka 12.47. **5:1** 5.1-6 Waɓ. 15.6; Isaa. 5.8-10; Am. 6.3-7. **5:1** 5.1 1.10; Luka 6.24. **5:2** 5.2-3 Mat. 6.19. **5:4** 5.4 Shig. 3.7; Leew. 19.13; Irim. 22.13; Mal. 3.5.

a səbərətə la ka la uurakii. ⁶ Kə lagyuunə gəŋwanə agyanə əndətə madfamə 'waslyakəənə, kə kapaa ci koonə naakii na, una bələgi tə ci.

Goona zaarə agi gəranə tə Slandana

⁷ Ndzəkəŋushi'inəkya, goona zaarə agi gəranə tə Slandanə ca'ə ka saa'itə nii kəya ənya. Buurətəmə agyanə mooza: makə sətə cii kəya gəra ŋunyi cifanə ŋga raakii, pa ca zaarə ka gəranə vənə-ləganə, ca'ə ka vənə ŋga magyaha.

⁸ Ha'ə nuunə əsə, goona zaarə agi gəranə tə Slandana. Hadfatəgimə də ədzəmuunə, una kəŋaanə ndihə ndihə, acii kə uugi saa'i ŋga ənyanaakii mbəshanə.

⁹ Ndzəkəŋushi'inəkya, goona ŋgunəŋunə tə hara ənji, acii gadə gəŋwanə ŋga əntanfə a kəshi tuunə. Wiinə kə uugi əndə gəŋwanə mbu'yanə kədəhə. ¹⁰ Katəmə nuunə agyanə anabiinə. Kə sə'watə tii cibə da ŋgəra'wə saa'itə ŋji təya baaba wabənə ŋga Slandana. Nə'umə dərəpatii makə sətə sə'watə tii. ¹¹ Ma ənjitə sə'watə ciba, təya kəŋə ca'ə ka muudinə, agi banə naamə, ənji barəkaanə nə tii. Kə shii unə makə sətə kəŋaanə Ayuba ndihə ndihə saa'itə lii ŋgəra'wə tə ci. Kə fii unə əsə makə sətə dii Slandanə ka ci ka muudinə. Acii, ma Slandana, əndə nəhə təgunuunə da da ŋga'aanə nə ci.

¹² Ndzəkəŋushi'inəkya, ma palee patə, goona jidə shaŋə. Goona jidə də ləmə ŋga əntanfə,

---

5:5 5.5 Irim. 12.3; 25.34. **5:7** 5.7 Yaw. 2.23; 2 Piita 3.3. **5:8** 5.8 Rooma 13.11-12; 1 Tees. 5.5-8; Ibər. 10.25,37. **5:9** 5.9 Mat. 7.1-2. **5:10** 5.10 Mat. 5.12; Ibər. 11.32-38. **5:11** 5.11 1.12; Shig. 34.6; Ayb. 1.21-22; 2.10; 42.10-17.

taa dē hanyinē, taa dē tsarē n̄ga taa mi patē. Mada “Awa” cuuna moo banē, bamē “Awa” tanē. Mada “Aa'a” cuuna moo banē ɛsa, bamē “Aa'a” tanē. Mada d̄ii unē ha'ē, pooshi ḡəɲwanē n̄ga ɛntan̄fē ka upaanē tuunē.

¹³ Mada tē'i ɛndē'i ɛndē ahadoonē lii n̄gəra'wē tē ci, wa ca d̄a dē'wa. Mada tē'i ɛndē'i ɛndē lii moodasəkē tē ci ɛsē, wa ca ka wanyanē n̄ga dēla dē ɛntan̄fē. ¹⁴ Mada tē'i ɛndē'i ɛndē gwakē ahadoonē, wa ca sləkēe ka 'waa'watē ka ci matakəɲwanyinē n̄ga Ikəliisiya kaa tēya d̄a ka ci dē'wa, tēya naahəvə ka ci maara agi ləmē n̄ga Slandana. ¹⁵ Mada d̄ii tii dē'wa dē gi'inē tē Slandana, ka mbəfənē nē ɛndē bwane, ca vii ka ci jamənē. Mada kē d̄ii ci 'waslyakəənē ɛsē, ka tifyaginē nē ci ka ci. ¹⁶ Acii ha'ē, baabashimē 'waslyakəənē ahadoonē, una d̄aadashi dē'wa ahadoonē koonā mbəfē. Ma slənē n̄ga dē'wa n̄ga ɛndē goon̄ga, tē'i n̄geerənē davē ka shaɲē.

¹⁷ Katəmē nuunē ka *Iliya. ɛndē shiɲkinē makē amē n̄ji ci. Kē shi ca d̄ii dē'wa dē ɛdzəmē rəɲwē ga vənē a ndzəmē. Kē d̄ii fəzē makkē da ləgidē kuwa ɛsē pooshi vənē n̄jimē anē hanyinəkii.

¹⁸ Ca ɛnē, ca d̄a dē'wa ɛsē, vənē a ɛnē ka n̄jimanē dadagyē, uushi'inē a ɛnē ka dēvənē ɛsē.

¹⁹ Ndzəkəɲushi'inəkya, maa kē n̄suləgi ɛndē'i ɛndē ahadoonē, ca bwasee ka goon̄ga, ɛndē'i ɛndē a ɛnyapaagi dē ci, ²⁰ shiimē oo'i: ma

---

5:12 5.12 Mat. 5.34-37. **5:13** 5.13 1.5-6; Slənē 16.25. **5:14** 5.14 Mar. 6.13. **5:15** 5.15 Mat. 9.2; Mar. 16.18. **5:16** 5.16 Jab. 32.3-5; 38.4-6; Waḅ. 28.13; 1 Yooh. 1.8-9. **5:17** 5.17 1 Meem. 17.1. **5:18** 5.18 1 Meem. 18.42-45. **5:19** 5.19 Gal. 6.1.

əndətə ənyapaa də ma'waslyakə əndə aa rəgwa,
kə luupaa ci əpinə ŋga əndətə acii əntənə, ca
kira tifyaginə ŋga 'waslyakəənə lanə əsə.

Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə
Gude: Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə New Testament
copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gude

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

56396c70-45d3-5118-be46-8c4c3fec34f1